

- Moise, N., Polzin, D.J., Van Dongen, A.M. and Van Israël, N. (2015), Cardiovascular–renal axis disorders in the domestic dog and cat: a veterinary consensus statement. *J Small Anim Pract*, 56: 537-552. <https://doi.org/10.1111/jsap.12387>
- Ronco C, Di Lullo L. Cardiorenal syndrome. *Heart failure clinics*. 2014;10:251–280.
 - Szczepankiewicz B., Paslawska U., Paslawski R., Gebarowski T., Zasada W., Michalek M., Noszczyk-Nowak A. The urine podocin/creatinine ratio as a novel biomarker of cardiorenal syndrome in dogs due to degenerative mitral valve disease. *J Physiol Pharmacol*. 2019 Apr;70(2). doi: 10.26402/jpp.2019.2.06.
 - Jung H.B., Kang M.H., Park H.M. Evaluation of serum neutrophil gelatinase-associated lipocalin as a novel biomarker of cardiorenal syndrome in dogs. *J Vet Diagn Invest*. 2018 May;30(3):386-391. doi: 10.1177/1040638718758430.
 - Sabbah H.N., Zhang K., Gupta R.C., Xu J., Singh-Gupta V. Effects of Angiotensin-Nepriylsin Inhibition in Canines with Experimentally Induced Cardiorenal Syndrome. *J Card Fail*. 2020 Nov;26(11):987-997. doi: 10.1016/j.cardfail.2020.08.009.
 - The Role of Lipid Peroxidation Products and Antioxidant Enzymes in the Pathogenesis of Aseptic and Purulent Inflammation in Cats / P. Rudenko, V. Rudenko, Y. Vatnikov [et al.] // *Journal of Advanced Veterinary and Animal Research*. –2021. –Vol. 8. –No 2. –P. 210-217. –DOI 10.5455/javar.2021.h504.
 - Savira F, Magaye R, Liew D, Reid C, Kelly DJ, Kompa AR, Sangaralingham SJ, Burnett JC Jr, Kaye D, Wang BH. Cardiorenal syndrome: Multi-organ dysfunction involving the heart, kidney and vasculature. *Br J Pharmacol*. 2020 Jul;177(13):2906-2922. doi: 10.1111/bph.15065. Epub 2020 May 13. PMID: 32250449; PMCID: PMC7280015.

УДК 636.7.09:616.12:613.25

ПОРІДНА СХИЛЬНІСТЬ СВІЙСЬКИХ СОБАК ДО РОЗВИТКУ КАРДІОПАТІЇ ЗА УМОВ ОЖИРІННЯ У ПОЛТАВІ

Зарицький С.М., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9186-6122>

Локес-Крупка Т.П., кандидат ветеринарних наук, доцент, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6302-9615>

Вступ. Ожиріння є сучасною епідемією серед тварин-компаньонів і найпоширенішим розладом годівлі свійських собак, що виникає внаслідок хронічного надлишкового споживання енергії з кормом порівняно з її витратами [1]. Надмірна вгодованість має серйозні наслідки для добробуту свійських собак, оскільки воно пов'язане зі скороченням тривалості та погіршенням якості життя, а також підвищенням частоти такого захворювання, як кардіопатія [2].

Деякі породи свійських собак мають більшу схильність до розвитку кардіопатії, ніж інші. Наприклад, такі як бульдог, кокер-спанієль, кінг-чарльз спанієль, доберман, ротвейлер, німецька вівчарка, мопс та інші, можуть бути схильними до розвитку кардіоміопатії, аритмії та інших серцевих захворювань більше ніж інші [3].

Мета роботи полягала у вивченні порідної схильності свійських собак до розвитку кардіопатії за ожиріння у м. Полтава. Дослідження проводилось з березня 2022 року по квітень 2023 року в умовах клініки ветеринарної медицини ФОП Локес-Крупка Т. П., об'єктом дослідження були свійські собаки різних порід.

Основні результати та їх інтерпретація. У результаті вивчення амбулаторних журналів клініки ветеринарної медицини, ми дослідили імовірність порідної схильності до розвитку кардіопатії за ожиріння. Так, нами було зареєстровано 67 випадків серед свійських

собак таких порід – лабрадор-ретривер (n=22), доберманн (n=6), джек-рассел-тер'єр (n=7), золотистий ретривер (n=15) та метиси (n=10).

Згідно отриманих результатів нашого дослідження серед свійських собак найчастіше було зареєстровано породи лабрадор-ретривер (36,6 %). Імовірно це спричинено тим, що дана порода має генетичні схильності до успадкування ожиріння та подальшому розвитку кардіопатії. Також важливу роль відіграє і людський фактор – надмірна годівля тварини незбалансованим висококалорійним раціоном, відсутністю активного моціону [3, 4].

Високий відсоток також реєстрували у золотистого ретривера (25,0 %). Згідно даних вітчизняних та зарубіжних дослідників кардіопатія може виникнути не тільки за ожиріння, а і на фоні таурин-дефіцитного стану [5]. Таурин-дефіцитний стан у золотистих ретриверів може виникати в результаті годівлі тварини раціоном, який обмежений за вмістом білка і має у своєму складі підвищений вміст клітковини. Підвищений вміст клітковини може сприяти незасвоєнню таурину у шлунково-кишковому тракті, що може призвести до дефіциту цієї амінокислоти і як наслідок розвиток таурин-дефіцитної кардіопатії золотистих ретриверів [5,6].

За даними літературних джерел метиси та джек-рассел-тер'єри включені до категорії сприйнятливих до розвитку дилатаційної кардіопатії внаслідок мутації гена *PDK4*. Мутацію цього гену пов'язують з виникненням дилатаційної кардіопатії в інших порід свійських собак [7]. За нашими дослідженнями означені породи теж зареєстровані із встановленим діагнозом кардіопатія на тлі розвитку ожиріння, по 16,7 і 11,7 % відповідно.

Найменшу кількість представників серед зареєстрованих порід, становили свійські собаки породи доберман (10,0%). Причиною розвитку кардіопатії у даної породи, згідно досліджень, також є генетичні фактори. Добермани успадковують дилатаційну кардіопатію за аутосомно-домінантним типом, це означає, що даній породі потрібно успадкувати лише одну копію мутованого гена, щоб мати підвищений ризик розвитку захворювання [8].

Висновок. Отже, провівши аналіз порідної схильності до розвитку кардіопатії за ожиріння серед свійських собак м. Полтава за даними клініки ФОП Локес-Крупка Т. П., можна зробити висновок, що найчастіше означений патологічний стан реєстрували у свійських собак таких порід як лабрадор-ретривер та золотистий ретривер.

Бібліографічний список:

1. German, A. J., Woods, G. R. T., Holden, S. L., Brennan, L., & Burke, C. (2018). Dangerous trends in pet obesity. *The Veterinary record*, 182(1), 25. <https://doi.org/10.1136/vr.k2>
2. Chandler, M., Cunningham, S., Lund, E. M., Khanna, C., Naramore, R., Patel, A., & Day, M. J. (2017). Obesity and Associated Comorbidities in People and Companion Animals: A One Health Perspective. *Journal of comparative pathology*, 156(4), 296–309. <https://doi.org/10.1016/j.jcpa.2017.03.006>.
3. Fu, Y., & Eisen, H. J. (2018). Genetics of Dilated Cardiomyopathy. *Current cardiology reports*, 20(11), 121. <https://doi.org/10.1007/s11886-018-1061-0>
4. Gaar-Humphreys, K. R., Spanjersberg, T. C. F., Santarelli, G., Grinwis, G. C. M., Szatmári, V., Roelen, B. A. J., Vink, A., van Tintelen, J. P., Asselbergs, F. W., Fieten, H., Harakalova, M., & van Steenbeek, F. G. (2022). Genetic Basis of Dilated Cardiomyopathy in Dogs and Its Potential as a Bidirectional Model. *Animals: an open access journal from MDPI*, 12(13), 1679. <https://doi.org/10.3390/ani12131679>.
5. Simpson, S., Edwards, J., Ferguson-Mignan, T. F., Cobb, M., Mongan, N. P., & Rutland, C. S. (2015). Genetics of Human and Canine Dilated Cardiomyopathy. *International journal of genomics*, 2015, 204823. <https://doi.org/10.1155/2015/204823>
6. McCauley, S. R., Clark, S. D., Quest, B. W., Streeter, R. M., & Oxford, E. M. (2020). Review of canine dilated cardiomyopathy in the wake of diet-associated concerns. *Journal of animal science*, 98(6), skaa155. <https://doi.org/10.1093/jas/skaa155>.
7. Owczarek-Lipska, M., Mausberg, T. B., Stephenson, H., Dukes-McEwan, J., Wess, G., & Leeb, T. (2013). A 16-bp deletion in the canine *PDK4* gene is not associated with dilated

- cardiomyopathy in a European cohort of Doberman Pinschers. *Animal genetics*, 44(2), 239. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2052.2012.02396.x>
8. Meurs, K. M., Lahmers, S., Keene, B. W., White, S. N., Oyama, M. A., Mauceli, E., & Lindblad-Toh, K. (2012). A splice site mutation in a gene encoding for PDK4, a mitochondrial protein, is associated with the development of dilated cardiomyopathy in the Doberman pinscher. *Human genetics*, 131(8), 1319–1325. <https://doi.org/10.1007/s00439-012-1158-2>

УДК 378.14:636.09

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВОГО КУРСУ «ХВОРОБИ ДРІБНИХ ТВАРИН» НА КАФЕДРІ ВЕТЕРИНАРНОЇ ХІРУРГІЇ ТА РЕПРОДУКТОЛОГІЇ ДБТУ

Цимерман О.О., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4663-0505>

Синяговська К.А., кандидат ветеринарних наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4482-4813>

Анічін А.М., старший викладач, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6287-6038>

Одомашнення домашніх тварин бере начало з кінця кам'яного віку. Ще 14 тисяч років тому у людини вже були одомашнені тварини у тому числі собаки і коти.

На сьогоднішній день всього на планеті налічується близько 500 порід собак і 135 порід котів. Вони діляться за напрямом та використанням (службові, мисливі, компаньйони та улюбленці родини).

Важко перелічити усі існуючі форми трудової і бойової діяльності собак різних порід. Загальновідомо широке використання їх на промисловому і спортивному полюванні, в охороні кордону, для транспортування людей і вантажів в північних районах, в якості помічників пастухів, в вартовій службі, також відмічена важлива роль цих тварин при веденні військових дій.

Собаки компаньйони не мають практичного значення. Любителі цінують цих тварин за оригінальні форми і відданість господареві.

Коти в свою чергу завдяки «діловій активності» щорічно зберігають тонни зерна та інших продуктів харчування, у той же час підтримують популяції гризунів приблизно на одному рівні. Коти, виступають фактором захисту людини від багатьох небезпечних інфекційних захворювань, переносниками яких є миші та щури.

Собаки і коти найбільш близька до людини з усіх група тварин. Але, крім того, їх об'єднує багато анатомічних, фізіологічних та інші характеристик, властивих ряду хижаків.

У зв'язку з підвищенням інтересу до розведення та утримання дрібних домашніх тварин, особливо у любителів і деяких служб, кількість їх за останній час значно зросла. З ростом поголів'я собак і кішок в особистому і службовому користуванні почастишали випадки реєстрування різних захворювань.

Саме тому за останні десятиріччя в Україні, як і в інших країнах, особливу увагу лікарі ветеринарної медицини відводять дрібним тваринам – собакам та котам. Але в даний час, не дивлячись на те, що сьогодні вже відкриті і продовжують відкриватися значна кількість приватних клінік з обслуговування дрібних тварин, знань про ці види тварин, а також данні про їх фізіологію і патологію, про діагностику більшості захворювань і застосування ефективних методів терапії при цих захворюваннях у більшості лікарів ветеринарної